

Italië.

ROME, 26 maart.

Zie hier den letterlijken inhoud van de aanspraak, door onzen H. V. Paus *Pius VIII*, in het geheim consistorie van den 15 maart ll. gedaan:

«Eerwaardige broeders, wij twifelen er niet aan of gij zult met geestdrift het voorstel aannemen, hetwelk wij u thans te doen hebben, om namelijk onder uwe doorluchtige orde onderscheidene uitstekende personen aan te nemen, welke, zoo door hunne deugden, als door de diensten, die zij aan de Kerk en aan den H. Apostolijken Stoel bewezen hebben, ons waardig zijn voorgekomen, om tot de waardigheid van kardinaal verheven te worden.

»De eerste, waarover wij u te onderhouden hebben, is onze eerwaardige broeder *Thomas Weld*, bisschop van Amyclée, coadjutor van Kingston in Hoog-Canada. Gesproken uit een adellijk geslacht van Engeland en verbonden aan de eerste huizen van dat rijk, had hij het geluk geboren te worden van eenen vader, die, onder de zeldzame hoedanigheden, waarmede hij begaafd was, aanbevelenswaardig was door eene onbeperkte milddadigheid, welke hem de door de revolutie uit hun land verdrevene religieusen met eene verwonderlijke edelmoedigheid deed ontvangen; niet alleen voorzag hij in al hunne behoeften, maar hij gaf hun nog daarenboven een prachtig kasteel ten geschenke, waarin de jonge katholieke engelsche adel op dit oogenblik nog in de belijdenis van het ware geloof, van de goede zeden en van de fraaije letteren wordt opgevoed. Hierbij bepaalde zich echter niet alleen de edelmoedige liefdadigheid van dien achtenswaardigen man. Hij stichtte een klooster, waarin de godsdienstige trappisten, die uit Frankrijk naar Engeland gekomen waren, eene vrijplaats vonden, en gaf hun eene van zijne landgoederen over; hij liet voor de vrouwen der Visitatie een huis bouwen, in hetwelk twee zijner dochters zich aan God hebben toegewijd. Eindelijk hij spaarde niets van alles wat hij konde bijdragen, om den goddelijken dienst in Engeland te verheffen en te veradelen. Zijn zoon, onze eerwaardige broeder, de bisschop van Amijclée, de voetstappen van eenen zoo waardigen vader willende volgen, en met eenen heiligen naijver beziel, heeft niet opgehouden in eene ruime mate de overvloedigste giften over de ongelukkigigen van allerhande soort te verspreiden.

»Maar bovendien heeft hij noch moeite noch kosten gespaard, om den aangroei, den luister en het voordeel van onzen heiligen godsdienst te bevorderen, dien hij boven alles bemint en die aan hem grooten onderstand verschuldigd is. Het is dus om zoo vele titels van roem te vergelden zoo wel, als om door deze schitterende daad eene nieuwe reden tot blijdschap en aanmoediging aan alle katholieke onderdanen van het britannische koninkrijk te geven, dat wij besloten hebben onzen eerwaardigen broeder *Thomas*, bisschop van Amyclée, wiens verdienste wij u zoo aanstonds hebben blootgelegd, onder uwe orde toe te laten. De engelsche katholieken verblijdden zich reeds over de nieuwe afkondiging van eene wet, welke aan hun lot eene zoo verlangde en zoo voordeelige verzachting toebragt; zij zullen in de verheffing van eenen hunner landgenooten tot het kardinaal-schap een nieuw bewijs zien van het belang, dat wij hun toedragen; en zij brengen met ons aan den Heere, den Stichter van alle goeds, de hulde toe van hunne levendige dankbetuigingen.

»Wij hebben nog daarenboven besloten twee andere kardinalen te verkiezen, de een is onze geliefde zoon, *Dominicus de Simone*, meester van onze apostolijke kamer, die bij u allen bekend is, en die, na gedurende acht en dertig jaren, de loopbaan der eerste posten te hebben doorloopen, ons voorkomt de uitstekende eer te hebben verdiend, welke wij voor hem bestemmen, door hem onder ulieder getal op te nemen; de andere is onze geliefde zoon *Rafaël Mazzio*, dien wij waardig geoordeeld hebben om tot het roomsche purper te worden verheven wegens de uitstekende wijze, waarop hij zich van de onderscheidene posten, welke hem sedert eene lange reeks van jaren zijn toevertrouwd geweest, gekwetend heeft. Inderdaad deze prelaat belast geweest zijnde om den kardinaal *Caprara*, legaat a latere, naar Frankrijk te vergezellen, deed zich opmerken door de sijnheid van zijn vernuft, de schrauderheid van zijne leer en zijn talent om de sijnste zaken op te lossen. Hij gaf een blijk van dezelfde bekwaamheid in de zendingen, welke hem werden toevertrouwd, toen hij den kardinaal *Gonsalvi* bij de voornaamste hoven van Europa en op het congres van Laybach vergezelde.

Bij zijne terugkomst te Rome werd hij tot sekretaris van het consistorie benoemd, en woonde in deze hoedanigheid het conclave bij, waarin onze doorluchtige voorganger, *Leo XII*, zaliger gedachtenis, verkoren werd. Eindelijk sedert vele jaren den last van assessor van het heilig officie uitoefenende, heeft hij niet opgehouden zich de eer waardig te toonen, welke wij voor hem bestemd hebben, eene eer, die zeer goed verschuldigd is aan zijnen langdurigen arbeid en aan de vermoeijenissen, welke hij voor den Heiligen Apostolischen Stoel ondergaan heeft.

»Wij hebben nog daarenboven acht andere personen verkoren en *in petto* gehouden, welke verdiensten ons bekend zijn, en welke wij als leden van uw heilig kollegie zullen uitroepen, wanneer de omstandigheden ons daartoe geschikt zullen schijnen.»

Spanje.

Nopens de geschiedenis van het bevelschrift tot intrekking der salische wet in Spanje, hetwelk in 1789 door Koning *Karel IV* opgemaakt, doch, volgens het medegedeelde bevelschrift van Koning *Ferdinand*, altijd geheim zou gehouden zijn, geeft een parijsch dagblad de volgende ophelderingen.

Toen *Karel IV* in 1789 het bedoelde bevelschrift opmaakte, was hij daartoe voornamelijk door Oostenrijk aangezet geworden, hetwelk van den invloed, dien het destijds op het spaansche kabinet had, gebruik wilde maken, om zoo mogelijk de overige takken van het huis van *Bourbon* van de spaansche erfopvolging te doen uitsluiten. Intusschen was *Karel IV* bevreesd, om openlijk eenen maatregel te nemen, die hem de vijandschap der overige staten konde berokkenen, welke door Vorsten van zijn geslacht geregeerd werden; en zelfs tot eenen heimelijken stap besloot hij alleen, omdat hij begreep, dat de toenmalige staat van zaken in Frankrijk *Lodewyk XVI* zoude verhinderen, om op andere belangen acht te slaan.

Intusschen bleef de zaak geenszins zoo geheim, als in het medegedeelde stuk gezegd werd, en het spreekt van zelf, dat van een geheim, hetwelk aan eene vergadering als die der cortes, was toevertrouwd, wel iets moest uitlekken, zoo als dat ook de Koning van Napels, *Ferdinand IV*, daarvan onderrigt werd, wiens vertoogen, zoo als men beweert, later bewerkt hebben, dat het bevelschrift niet afgekondigd werd. Hetzeive geraakte gedurende de groote gebeurtenissen van het laatst der vorige eeuw in vergetelheid. Slechts in 1808, toen het koninklijk geslacht naar Frankrijk was weggevoerd, en toen de partij, die zich tegen Koning *Josef* verzette, de thans overledene koningin van Portugal, *Charlotte Joachime* (zuster van Koning *Ferdinand*) naar Spanje wilde roepen, om de regering te aanvaarden, werd men weder opmerkzaam op dat stuk; doch men was toen niet in de gelegenheid om nasporingen naar hetzelfde te doen. Hetzeive werd dus op nieuw vergeten, en slechts bij toeval, twee jaren geleden, wedergevonden, onder eene menigte andere oude papieren van den vorigen Koning. Daar de Koning *Ferdinand* bij de zwakke gezondheid der toenmalige Koningin geene hoop op erfgenamen konde koesteren, had hij er ook geen belang bij, om van het wedergevonden bevelschrift gebruik te maken; en het denkbeeld, om hetzeive als wet van staat te doen gelden, schijnt eerst bij denzelfden te zijn opgekomen, sedert de tegenwoordige koningin zich zwanger bevindt.

Frankryk.

PARIS, 17 april.

M^{rs}. de dauphyn moet den 4 mei te Toulon aankomen, den 5 bij het vertrekken der vloot tegenwoordig zijn en den 6 te Marseille terug keeren.

— Men verzekert, dat de Koning den hertog *de Rohan*, aartsbisschop van Besançon, voor den kardinaalshoed, welke door het overlijden van m^{rs}. *de la Fare* is vakant geworden, heeft voorgesteld.

— De officiële staat der militaire magt, welke te land tegen Algiers zal gebruikt worden, belooft 34,165 man, te weten 29,925 man voetvolk, 550 man paardenvolk, 1880 man artillerie en mineurs, 1810 andere ambtenaren en 2600 paarden.

— Volgens partikuliere brieven van den 12 maart uit Algiers geschreven en te Londen ontvangen, zou de Dey te Marseille en te Toulon agenten hebben, die hem van alles wat er omgaat, zouden onderrigten; vermits Algiers van de landzijde geen grooten tegenstand biedt, heeft de Dey een nieuw fort, met 100 stukken geschut versterkt, doen oprigten, omgeven met

eenen sloot ter diepte en breedte van 40 voeten; reeds is besloten, dat, zoodra het leger, en de fransche vloot in het gezicht zullen zijn, de bejaarde mannen en vrouwen de vestingen zullen ontcruppen, om binnen lands te verblijven; de Joden, de Armeniënen en de kooplieden beginnen reeds te vertrekken, de Engelschen wachten de onderrigtingen af, welke de consul-generaal te dien aanzien van ons kabinet moest ontvangen.

(*Messageur.*)

Het gerucht is overal in de politieke salons verspreid, dat, na lange wafeling, de koning, der afgevaardigden bepaaldelijk ontbonden is; het schijnt zelfs, dat de ordonnantie reeds in den laatsten raad geteekend is geweest; de kieskollegien zijn tegen den 31 mei bijeen geroepen.

(*Constitutionnel.*)

Nederlands.

HERTOGENBOSCH, 21 april.

Aan de stedelyke en plaatselyke besturen in Noord-Brabant.

Het heeft de aandacht van het gouvernement tot zich getrokken, dat het geval der in het rijk aanwezige doofstommen, die, door hunne jaren, voor opnemming in de voor dezelve bestemde gestichten vatbaar, en echter niet opgenomen zijn, nog groot is, hoezeer er, op onderscheidene punten des rijks, zoodanige gestichten bestaan.

Er is dus nagegaan of de bedoelde gestichten meerdere van die ongelukkigen zoude kunnen bevatten, en het is gebleken, dat het gesticht te Groningen zich genoegzaam in staat acht, om behoorlijk in tijds op te nemen en te onderwijzen al die doofstommen, voor welke de opnemming, immers in de noordelijke provincien, verlangd wordt; terwijl, in de gestichten te Gent, voor beide kunne, nog onderscheiden plaatsen open zijn, en er nog meer ruimte gemaakt zoude worden, indien het getal der aanvragen om opnemming zulks noodzakelijk mogt maken.

Daar nu het niet in die gestichten uitbesteden van zoo vele ongelukkigen, als er zich nog bijna overal in dit rijk bevinden, welligt grootendeels het gevolg is van de onbekendheid dergenen, die voor hen moeten zorgen, met de gelegenheid, om dezelve in de bestaande gestichten opgenomen te krijgen, zoo verzoeken wij ul., om aan de hierboven vermelde omstandigheden de vereischte ruchtbaarheid te geven, ten einde de bewuste uitbesteding in de gestichten te bevorderen.

De bekendmaking daarvan is de eenigste maatregel, welke door de administratie genomen kan worden ten aanzien der zulken, die, uit hunne eigen middelen, of voor rekening van derzelve naastbestaanden, worden verzorgd en niet in de termen vallen, om ten koste van eenige publieke administratie opgevoed te worden, maar, ten opzichte dergenen, die, wel in deze laatste termen vallen, moeten wij, naar aanleiding der daaromtrent door Zijne Majesteit gegeven bevelen, bij ulieder aandacht, en dier armbesturen in uwe stad of gemeente, vestigen op de heilzame strekking van de opvoeding van doofstommen in de bewuste gestichten, en op de zedelijke verplichting, welke op allen, die met de zorg voor deze ongelukkigen belast zijn, en dus ook, op ul. en de ambtenaren, als van zelve rust, om hun die weldaad te doen genieten, ten einde hen eenigzins in staat te stellen, om in de maatschappij eenige nuttige plaats te bekleeden, zoo als het geval is met de meesten, die in de gestichten voor doofstommen opgevoed zijn.

Bij het ter kennisse brengen van den inhoud dezer aan de armbesturen, kunnen ul. aan dezelve tevens doen opmerken, dat die besturen, welker eigen middel niet toereikende mogt zijn, om de bereiking van een zoo heilzaam doel te bekostigen, zich, ter bekoming van eenig subsidie uit de provinciale fondsen, kunnen adresseren; terwijl daartoe zelfs in bijzondere omstandigheden, ook wel eens de bijstand van het rijk zou kunnen worden ingeroepen.

Ten slotte kunnen wij ul. niet genoeg aanbevelen, geene pogingen onbeproefd te laten, om de bereiking van 's Konings weldadige oogmerken ten deze te helpen bevorderen, ten effecte, dat de daarvoor vatbare doofstommen, welke in de termen verkeerden, om door de plaatselijke of armbesturen te worden uitbested, weldra in de voor hen bestemde gestichten opgenomen zullen zijn.

De gedeputeerde staten van Noord-Brabant,

(*Geteekend*)

A. J. L. VAN DEN BOGAERDE,

Ter ordonnantie van denzelfden,

(*Geteekend*)

F. X. VERBEIJEN.

Men wil, dat wederom eenige bankbreuken te Brussel, waaronder een allerlofwaaardigst handelshuis genoemd wordt, plaats hebben; men zegt, dat dit ongeluk voortspruit uit de faillite, welke onlangs te Werviers verklaard is.

Men verzekert, dat dezer dagen de verwachte bevordering bij het wapen der kavalerie heeft plaats gehad.

De kolonel de *Tiochers* van het regiment lansiers, is tot generaal-majoor bevorderd, met toekenning van pensioen.

Tot kolonels zijn benoemd: de luitenant-kolonel *de Pell*, directeur van 's rijks stoeterij te Boreloo; de *Peyron*, van en bij het regiment lansiers; de *Brias*, van en bij het regiment lansiers, n.º 8; de *Roisin* en *Geisweit van der Netten*, ter beschikking

van het departement van oorlog; van *Dachne* en *Bausot*, van de kurassiers, met toekenning van pensioen.

Tot luitenant-kolonels zijn benoemd: de majoors *Renno*, van de kurassiers; *Bouwens van der Bojen*, idem; van *Campon*, van de ligte dragonders; *Dumonceau*, van de hussaren; *Boijen*, van de lansiers; de *Gignoux*, van de dragonders; van *Tuyll*, van de kurassiers; *Jonquière* en *Ziegeler*, van de kurassiers, met toekenning van pensioen.

Tot majoors zijn benoemd: de ritmeesters *Gantais*, van de lansiers; van *Borsele*, van de hussaren; *Mertens*, van de ligte dragonders; *Hone*, *Graillet*, *Guerin*, *Matthas* en *Hogendorp*, van de kurassiers, de laatste met toekenning van het traktement van *non activiteit*; voorts de *Salis Soglio*, mede bij de kurassiers, was ter dispositie van het departement van oorlog; de *Pestre*, van de ligte dragonders.

Tot kommandant van de afdeling kurassiers, n.º 3, is de luitenant-kolonel *de Marnette* benoemd en van het regiment ligte dragonders, n.º 4, de luitenant-kolonel *Crooy*.

Ingevolge besluit van Z. Exc. den minister van den waterstaat, der nationale nijverheid en kolonien van den 17 dezer, zullen de voortbrengselen der nationale nijverheid, welke voor de tentoonstelling te Brussel, die den 15 july zal geopend worden, bestemd zijn, tot den 15 juny aanstaande kunnen worden toegelaten.

De opening van het klein seminarie van het bisdom van Namen zal binnen kort plaats hebben; de heer *Tagnon* is tot directeur benoemd; men kan zich niet anders dan geluk wenschen met de keuze van eenen zoo godvruchtigen als geleerden geestelijken.

Ms. de bisschop van Luik heeft zijne onderhoorige pastoors uitgenoodigd, om de lijst der jonge lieden uit hunne kantons, die tot het seminarie zouden verlangen toegelaten te worden, op te zenden en nadat de heer president van het seminarie deze lijsten ontvangen had, is deze gelast, om opvolgelyk eenen dag te bepalen voor de studenten, die zich tot het examen aanbieden.

(*Courrier de la Meuse*)

Ms. de bisschop van Namen is wederom van zijne ziekte geheel hersteld.

Op den 10 februarij heeft de heer *Thomas Stewart*, een jong mensch van eené oude en adellijke schotsche familie, beroemd door zijne bekwaamheden en wetenschappen, in het openbaar te Monréal in Sicilië, in handen van den aartsbisschop afzwering van het protestantismus gedaan. Hij heeft zich dadelijk in het klooster der Benedictijnen aldaar begeven, tot welker orde de hoogerwaarde heer *Balsamo*, de aartsbisschop van Monréal, ook behoort.

Uit Petersburg wordt den 31 maart gemeld: «Eene ukase van den Senaat schrijft de bekendmaking voor der twee ordonnantien, gegeven in 1782 en 1795, waarbij de afkondiging der pauselijke bullen in het russisch keizerrijk strafbare misdadige autorisatie van den Keizer verboden is.»

Men meldt uit Darmstadt den 17 april: Het groot-hertogelyk huis is op nieuw in rouw gedompeld, door het verlies op heden van Z. H. den landgraaf *Christiaan van Hesse*, broeder van den overledenen groot-hertog.

Brieven uit Carthagena (Amerika) melden, dat de generaal *Sucre* tot voorzitter van het congres van Columbië in de zitting van den 20 januarij laatstleden verkozen is.

Het besluit van den Keizer van Brazilië wordt door vele dagbladen bekend gemaakt; daarbij wordt eene nieuwe regering benoemd, welke gelast is, om het koninkrijk Portugal in naam der Koningin *Dona Maria* te beheeren; de leden dezer regering zijn den 15 maart te Angra, op het eiland Terceira, ontscheept.

Uit Londen wordt onder dagteekening van den 13 dezer gemeld: «Men verwacht elk oogenblik de oorlogsverklaring der jonge koningin tegen Portugal; hare agent te Londen, de heer *Mascarenhas*, ontvangt regelmatig uit Brazilië 8000 ponden sterlings 's maands, waarvan 5000 voor het garnizoen van Terceira bestemd zijn.»

PROCES VAN DE HEEREN DE POTTER C. S.

In de zitting van laatstleden zaterdag zijn de beschuldigten ondervraagd, betrekkelijk de in beslag genomen papieren en geplaatste stukken in de dagbladen. — De heer *de Neve* antwoordde op de meeste vragen, dat hij zich met de redactie in het geheel niet bemoeide en geene inlichtingen geven kon. — De heer *Coché-Mommens*, ondervraagd zijnde over het personeel der redactie van den *Courrier des Pays-Bas* en over het plaatsen der artikelen van den 1 en 3 februarij, geeft eenige ophelderingen, betrekkelijk de redactie, en verklaart, in geenen deele te hebben medegewerkt in het plaatsen der artikelen, vermits hij ziek was. — De heer *van der Straeten* wordt over dezelfde daadzaken ondervraagd, en zegt, dat hij het eerste artikel niet heeft doen plaatsen, hetwelk uit het *Journal de Werviers* overgenomen is, want hij afwezig en te Gent was; de brief van den heer *de Neve* is hem zeer laat ter hand gesteld en hij heeft denzelfden niet gehad om denzelfden te lezen; waarna de zitting voor eenige minuten is opgeheven geworden. Het hof wederom in de zaal teruggekomen zijnde, worden de getuigen ten voordeele gehoord, welke eenstemmig verklaren, dat de heer *Co-*

ch-Mommens aan het dagblad niet heeft medegewerkt en dat hij, volgens de verklaring van den heer doktor *Vleminckx*, ziek was tijdens die artikelen geplaatst zijn. Onderscheidene getuigen uit Gent bewijzen het *alibi* van den heer *van der Straeten*, op den dag, dat het artikel *nationale inschrijving* uitgegeven is, terwijl de brief van den heer *de Potter*, ongeveer ten 10 ure voor den middag ingekomen, dadelijk gedrukt is geworden. — Het getuigenverhoor afgelopen zijnde, is de zitting tot maandag verschoven, wanneer de pleidooijen zullen plaats hebben.

De zitting van maandag wordt ten 9 ure geopend; eene ontelbare menigte is in de pleitzaal tegenwoordig; de debatten worden met open deuren voortgezet; de heer *Spruit*, advocaat-generaal, heeft het woord en zegt, dat hij eene groote ontwikkeling aan zijne pleitrede geven zal, welke hij in twee deelen verdeelt; in het eerste zal hij de daadzaken, de gevoelens en de vroegere gedragingen der beschuldigten ontwikkelen en in het tweede die daadzaken in verband met de wet beschouwen; in het eerste gedeelte schetste hij een tafereel van de welvaart, welke de Belgen van 1815 tot 1828 genoten hebben, te welker tijde de faktien ontwaakten; *de Potter* wilde zich aan het hoofd stellen. Daarna las hij een stuk uit deszelfs werken voor en haalde een gedeelte uit de korrespondentie met den heer *Tielemans* aan. Hierop verzoekt de heer *Gendebien*, een der advocaten van den heer *de Potter*, dat het den hove behagen moge om, alvorens verder met de debatten voort te gaan, te bevelen, dat de korrespondentie der beide beschuldigten uit de procedure verwijderd worde, aangezien zij naar hetzelfde zijn verzonden niet voor een voorstel van een niet aangenomen komplot, maar voor eene aanzetting tot een komplot, door middel van gedrukte geschriften alleen; deze conclusien zijn buitendien gegrond op artikel 102 van het strafwetboek, waarbij gevorderd wordt, dat de schriften gedrukt moeten zijn.

Hiertegen stelt het openbaar ministerie art. 36 van het wetboek van strafvordering, hetwelk toelaat om de papieren in beslag te nemen, ten einde de waarheid aan het licht te brengen en het bewijs der misdaad te kunnen leveren; waarop de heer *Gendebien* antwoordt endit stelsel, op grond van vele bepalingen van het wetboek van strafvordering, bestrijdt. De heer *van Meenen* merkt op, dat het openbaar ministerie zich alleen van de papieren kan bedienen, wanneer de beschuldigde daaruit zijne middelen van verdediging zou geput hebben; de heer *van de Weyer* voegt hierbij, dat het niet is in eenen geschreven brief in den jare 1826, zoodanig als die, welke door het openbaar ministerie wordt aangehaald, dat men bewijsgronden moet zoeken om het materiëel feit van het drukken en bekendmaken te beoogen.

Het openbaar ministerie verzoekt, dat de verdedigers der beschuldigten al hunne prejudiciële conclusien voordragen, om niet meer gedurende zijne pleidooijen, in de rede gevallen te worden, welke daarop verklaren, dat zij er geene meer te nemen hebben.

De heer *Gamont* zegt, dat hij geene andere conclusien als die zijner ambtgenooten zal nemen, tenzij het openbaar ministerie hem daartoe in den loop zijner pleidooijen noodzaakt; hij houdt zich bij gevolg de bevoegdheid voor, om, des gevorderd wordende, nadere conclusien te nemen; waarna het hof beveelt, dat de prejudiciële conclusien der beschuldigten worden geteekend, waartoe onmiddellijk is overgegaan.

Het hof verlaat de zaal om over dit incident te raadplegen. (Wij zullen nader hierop terug komen.)

MINISTERIALISMUS VAN DE NOORDELIJKE PROVINCIEËN.

Men meent opgemerkt te hebben, dat vele afgevaardigden uit de noordelijke provincien niet tevreden zijn over het ministerie, en het schijnt zelfs, dat velen onder hen zich hebben uitgedrukt in bewoordingen, welke meer of min verbittering aanduiden. En daarenboven is men ook niet in gebreke gebleven van eenige hoop op te vatten om dezelve voor de oppositie te winnen.

Is deze hoop gegrond? In onze oogen volstrekt niet. Waarom zijn die heeren boos tegen het ministerie? het antwoord hierop is gemakkelijk; het is namelijk, omdat hetzelfde aan de tweede kamer twee ontwerpen van wet heeft voorgedragen, welke hun niet aestaan. Neem dat weg! en gij zult hen zien zoo als zij waren vóór het voordragen dier ontwerpen.

Maar, zal men zeggen, zij zijn toch boos; en waarom zou men van deze gramschap geen nut kunnen trekken? — Nut trekken? En op welk eene wijze? Indien gij u met hen wilt vereenigen om die wetten te verwerpen, zullen zij ongetwijfeld te vreden zijn. Maar de hoop dat zij u hetzelfde zullen doen, en dat hunne erkentelijkheid zoo ver zal gaan, dat zij u tegen het ministerie zullen van dienst zijn, en wel met gevaar van eenige voordeelen aan de protestantsche oligarchie te doen verliezen, is zich door eene hersenschim te doen in slaap wiegen. De hollandsche afgevaardigden, welke thans ontevreden zijn, zullen wel weten zich zelve te bezitten. Zij zullen misschien aan het ministerie doen hooren, dat zij zich gekrenkt en beledigd vinden; maar zij zullen met hetzelfde niet willen breken; wanneer zij daartoe last hadden, zouden zij het evenwel niet doen; zij zullen, in spijt van hun zelve, ministeriëlen blijven, zoo

lang zij deze vereeniging als met hunne belangen ~~stroomende~~ zullen oordeelen; zij zullen ministeriëlen blijven, niet in dien zin, dat zij alles zullen doen, wat het ministerie wil, maar dat zij hetzelfde des noods tegen de belgische oppositie zullen ondersteunen.

Men zal ons vragen, of het protestantismus, als gevoelen of godsdienstige gemeenschap, geen gedeelte uitmaakt van den hinderpaal, welken de noordelijke provincien ons in den weg leggen; en op deze vraag erkennen wij, geen voldoende antwoord te kunnen geven; wij kunnen niet anders dan min of meer waarschijnlijke gissingen voorstellen.

Het protestantismus is, als leerstelling, zeer oud en afgesloten; het zou misschien zelfs moeilijk zijn te zeggen, waarin hetzelfde thans bestaat. Verschilt het veel van het deïsmus? Zijn er vele protestantsche leeraars, die *J. C.* nog als God beschouwen? Men heeft redenen om hieraan te twijfelen. Het is derhalve zeer waarschijnlijk, dat, indien er geen andere hinderpaal bestond, het grootste gedeelte der protestanten, die geene openbaring toelaten, met de Belgen zeer wel zou overeenstemmen. Van waar komt het, dat dit niet gezien wordt? Dit is, omdat zij andere belangen hebben.

Wij willen intusschen niet zeggen, dat de geest van het oude protestantismus geheel verdoofd is; wij zijn van het tegendeel overtuigd. Ofschoon de leer van het protestantismus onophoudelijk veranderd is, leeft echter de geest nog, die hetzelfde heeft voortgebragt; men ziet denzelfden niet alleen in ons land, maar ook in Engeland en elders; en het is niet onmogelijk, dat die geest zich met de materiële belangen vereenigt, waarvan de verdediging het ministerialismus der noordelijke provincien uitmaakt; dit komt ons zelfs zeer waarschijnlijk voor; maar wij twijfelen er zeer aan, of het er het wezenlijke en voornaame deel wel van zal uitmaken.

Hoe zal men eindelijk dezen hinderpaal te boven komen? De redenering zal, zoo als wij gezegd hebben, hier weinig vermogen hebben, omdat deze zeer moeilijk is, wijl er belang bij komt. Wij hebben, naar onze gedachten, geene andere partij te kiezen, dan de oppositie te versterken, en de omstandigheden en uitkomsten af te wachten. En eene overweging, welke ons de toekomst met vertrouwen moet doen te gemoet zien, is, dat wij de talrijkste zijn. Het komt ons in eenen constitutionelen staat onmogelijk voor, dat eindelijk de wenschen van 4,500,000 men niet die van 1,500,000 zullen overtreffen. Onderscheidene oorzaken kunnen deze zegepraal min of meer langen tijd vertragen; maar deze zegepraal is daarom niet te minder zeker. Het gevoelen der meerderheid zal zich eindelijk met zoo veel kracht, standvastigheid en eensgezindheid doen hooren, dat het gouvernement zal verplicht zijn toe te geven. (*Courrier de la Meuse.*)

HET MINISTERIE EN DE OPPOSITIE.

(Derde artikel.)

(Zie ons nummer 45 van den 15 april II.)

Van het oogenblik af dat men in het jaar 1828 bespeurde, dat de liberalen en de katholieken zich vereenigd hadden om des te zekerder de herstelling van hunne grieven te verkrijgen, heeft het ministerie, de uitwerkselen van die toenadering voorziende, niet opgehouden er zijn werk van te maken, om dezelve op nieuw te verdeelen. Het publiek kent het grootste gedeelte der middelen, welke gebezigd zijn om dat doel te bereiken; alles was te vergeefs. Men rekende in de laatste plaats op de korrespondentie tusschen de heeren *de Potter* en *Tielemans*; men mag veronderstellen, dat men er nu reeds niet meer op rekent. In één woord, alles schijnt aan te kondigen, dat de vereeniging der katholieken en der liberalen de proef van dergelijke aanvallen heeft doorgestaan; en dat zij niet zal ophouden te bestaan, voor dat de oorzaken, welke haar hebben doen geboren worden, zullen verdwenen zijn. Want laten wij eens het ergste veronderstellen, dat er schijnt te kunnen gebeuren, laten wij eens veronderstellen, dat er van den eenen of anderen kant aanvallen plaats hebben op godsdienstige onderwerpen, laten wij veronderstellen, dat er nieuwe discussien over die stof gehouden worden; wel nu! in dat geval zelfs durven wij voorzeggan, dat de vereeniging daarbij niets zal lijden, en dat de katholieken en liberalen, op dit stuk verdeeld zijnde, zich echter omtrent het geschil over hunne grieven zullen blijven verstaan. Deze discussien zouden intusschen eene moeilijkheid kunnen hebben, namelijk, dat zij niet in gebreke zouden blijven eene voor het ministerie gunstige afwending te veroorzaken. Terwijl wij met elkander aan het vechten waren, zouden onze tegenstanders zichitrusten en versterken. En om deze reden moet men in het bijzonder die discussien vermijden. Wat ons aangaat, wij willen dezelve in het geheel niet zoeken; wij zien er te zeer het gevaar van in, en wij beminnen te zeer den vrede.

Indien al onze medebroeders met denzelfden geest als wij bezielt zijn, dan wenschen wij de oppositie daarmede geluk; zij heeft niets te vrezen, en de willekeur zal overwonnen worden. En in allen gevalle zal het ministerie dezelve niet medeslepen. Wat er ook moge gebeuren, de belgische natie zal zich in de 19de eeuw niet laten verdrukken.

Welke is de voornaamste hinderpaal, die ons nog te overwin-

nen overblijft? Wij hebben het dikwils gezegd; hij is gelegen in de nationale vertegenwoordiging en in het protestantisme. Dit is thans voor geheel de wereld duidelijk. De tegenwoordige zitting van onze tweede kamer heeft ons desaangaande alle bewijsstukken geleverd, welke ons nog konden ontbreken. De noordelijke provincien hebben zich met het ministerie verbonden, niet uit liefde tot hetzelfde, maar uit vrees voor de zuidelijke provincien en voor de katholieken.

Hoe zal men dezen hinderpaal te boven komen? Een onzer medebroeders meent, dat men moet trachten aan de heeren protestantsche afgevaardigden redenen te doen verstaan en langzamerhand hunne vooroordeelen te vernietigen; en tot meerdere voorzorg wenschte hij wel, dat de liberale afgevaardigden uit de zuidelijke provincien zich met die taak belastten. Zijn raad zou ons voortreffelijk voorkomen, indien het er alleen op aan kwam, om nationale of godsdienstige vooroordeelen te bestrijden. Maar het geldt hier geheel iets anders; het belang moet hier overwonnen worden; men moet de hollandsche oligarchie verplichten om van hare voorregten af te zien, en om de voordeelen, welke zij geniet, met ons te deelen. Nu vallen de regtmattigste redeneringen gewoonlijk tegen dergelijke hinderpalen slecht uit. Het belang hoort niet, dan wanneer het gedwongen is om te hooren; het redeneert zeldzaam; en wanneer dit aan hetzelfde al eens gebeurt, is het niet anders, dan om zich nog meer te blinddoeken.

Onder de protestantsche afgevaardigden zijn ongetwijfeld wel onderrigte en redelijkdenkende mannen. Indien die heeren geene voorregten en gunsten te verdedigen hadden, zouden zij het volmaakt met ons eens zijn. Velen onder hen hebben zelfs, gedurende eenigen tijd, de oppositie ondersteund en verdedigd. Maar ziet, wat er gebeurd is: zoodra zij vernamen, dat die oppositie wezenlijk schrikverwekkend geworden was, en dat zij op het punt stond van het ministerie te noodzaken om zijne onregtvaardigheden te herstellen, zijn zij eensklaps van gevoelen veranderd. Van waar komt dat? omdat zij wel zagen, dat die onregtvaardigheden niet geheel en al konden hersteld worden, zonder dat het protestantisme daarbij verloor. En van dien tijd af schijnen zij onhandelbaar te zijn geworden. Geen hunner heeft aan deze vrees wederstand geboden. De *Corver-Hoof's*, de *Lusac's*, de *van Dam van Isselt's* en eenige andere mannen, op welke de oppositie eene soort van hoop had durven gronden, zijn thans hetgeen het grootste gedeelte hunner noordelijke ambtgenooten is. Meent men, dat dit vooringeneheden en vooroordeelen zijn, welke men bij die heeren moet bestrijden? (Courrier de la Meuse.)

Heden avond, omtrent vijf ure, overleed alhier mijne teedergeliefde Echtgenoot, **WILHELMINA GEERTRUIDA DE KROON**, in den zoo jeugdigen ouderdom van 26 Jaren, 10 Maanden en 4 Dagen, aan eene Sljmlongtering (*phthisis pulmonalis pituitosa*) van meer dan zes Maanden, na vroegtijdig voorzien te zijn met de laatste H. H. Sakramenten onzer Moeder de H. Kerk; geve van dit voor mij en mijne vier Kinderen; te jong om het gemis van eene zoo goede Moeder te beseffen, zoo smartelijk verlies aan Naastbestanden en Vrienden kennis bij deze.

BARLE-NASSAU,
17 April 1830.

L. A. RUWEL,
Med. Doct.

BEKENDMAKINGEN.

COMMISSARISSEN DER SOCIETEIT DE UNIE,

gevestigd binnen deze stad, voornemens zijnde op Woensdag den 28 dezer, des voormiddags ten elf ure, in het Lokaal van gezegde Societeit, gelegen aan de *Zuid-Willems Vaart*, het **STUKADOREN** der **ZAAL** en verdere **BIJWERKEN** aan den minst Inschrijvenden aan te besteden, noodigen diegenen uit, welke hetzelfde zouden willen aannemen; om hunne Inschrijving voor den 27 dezer, bij besloten en ondertockende Biljetten, welke op den dag der Aanbesteding in bijzijnde der Inschrijvers zullen geopend worden, aan den heer **J. T. LUYCKX** in de *Kuiperstraat* alhier te doen bezorgen.

Het Bestek en de Voorwaarden zullen, te rekenen van Woensdag den 21 dezer, alle dagen in voorsz. Societeit des voormiddags van 10 tot des namiddags 2 ure voor een ieder ter lezing liggen, alwaar ook des verkijsende aanwijzing zal gedaan worden.

A. Bosch, den 19 April 1830.

Van ieder, die op de verkoop van boeken, welke de gebroeders **LANGENHUYSEN**, te *'s Hage*, voornemens zijn aan te verkoopen, zal een verkijsen *Boekwerken* enz. mede te laten verloop. Welke verkijsen dezelve binnen de 14 dagen nadate te doen bezorgen. Zoodra er na dien tijd, geene meer voor deze verkoop worden aangenomen.

's HAGE, 21 April 1830.

Een **JONGELING**, genegen zijnde zich te oefenen in het vak van **BOEKHANDEL** en te dien einde dienstbaar willende zijn in eene dezen handel betreffende affaire, adresere zich in persoon of met gefrankeerde brieven bij de Uitgevers dezes.

Een **ONGEHUWD PERSOON**, 44 jaren oud zijnde, van den R. K. godsdienst, zag zich gaarne geplaatst als **Koster**, **Organist** en **Voorzanger**, welk beroep hij reeds 14 jaren uitgeoefend heeft, waarvan hij de beste getuigebrieven kan produceren. — Adres met vrachtvrije brieven, onder letter V, bij de Drukkers dezer.

Aan de Peilschaal aan den Boomp hier ten stede stond het water:
Den 20 april ten 12 ure o el 2 palm 7 duim boven O.
Den 21 " " " " " o el 2 palm 0 duim boven O.

Hoogte der rivier de Maas, aan de peilschaal te Grave, 's morgens ten acht ure.

DATUM.	DE RIVIER IS.					
	HOOG.		IN 24 UREN.			
	El.	Streep.	GEWASSEN.		GEVALLEN.	
18 April.	3	960	0	000	0	070
19 "	3	880	0	000	0	080
20 "	3	880	0	000	0	000

De prijzen der granen, te Eindhoven, van dinsdag, 20 april, zijn geweest:

Tarwe,	} het nederlandsch mud:	f 0-00 à 0-00.
Rogge,		" 4-80 à 0-00.
Boekweit,		" 4-10 à 0-00.
Haver,		" 0-00 à 0-00.
Het nederlandsch pond boter.		" 0-75 à 0-70.
De vier nederlandsche ponden roggebrood.		25 cents.

PRIJZEN DER VOLGENDE EFFECTEN. AMSTERDAM, 19 APRIL.

NEDERLANDEN.		Gobl.	
Werkelijke Schuld.	à 2 1/2 pCt.	65 1/4 - 3/4	65 1/2
Uitgestelde dito		2 - 1/16	2 1/3
Kansbiljetten.	f	32 1/4 - 3/4	32 1/10
Stellen van uitgeloten dito.			
Amortisatie-Syndikaat	4 1/2 pCt.	100 3/4 - 101 1/4	101
Domein Losrenten	2 1/2	98 3/4 - 99 1/4	99
Handel-Maatschappij.	4 1/2	95 - 1/2	95 1/4
FRANKRIJKE.			
Inschrijving op het Grootboek.	3	83 1/4 - 84 1/4	84
Certifikaten van dito.			
RUSLAND.			
Bij Hope en Co.	5	105 - 1/2	105 1/4
Negotiatie 1828.	5	105 - 1/2	105 1/4
Inschrijving op het Grootboek.	6	75 1/2 - 76 1/4	75 1/2
Certifikaten van dito.		75 1/2 - 76 1/4	75 1/2
Cert. dito Hamburg Admin.	5	103 3/4 - 104 1/4	104 1/4
Dito te Londen genegocieerd.		103 3/4 - 104 1/4	104 1/4
FRUISSEN.			
In Londen genegocieerd.			
Idem 2de Ligting			
SPANJE.			
Neg. bij Hope en Co.	5 1/2		
Te Parijs en Londen gedomd.	5	15 1/4 - 16 1/4	15 3/8
Renten perpetuel		80 - 81	80 3/4
Coupons	f		
POLEN.			
Loten	f	117 - 119	118 1/4
WIENEN.			
Bank.	5 pCt.	100 1/2 - 101	100 3/4
Dito.	4	96 - 1/2	96 1/4
Certifikaten.	2 1/2		
Metalek.	5	98 1/4 - 99	98 1/4
Dito te Londen genegocieerd.		100 - 1/2	100 1/4
Dito.	2 1/2		
Bank-Aktien	3		
Aandeelen f 100 bij Rotschild.			
Dito " 250 dito	4		
NAPLES.			
Cert. bij Lamaison en Bouwer.			
Dito Nepeische Adm.		87 1/2 - 88	87 3/4
Dito te Londen genegocieerd.		98 1/2 - 99 1/4	99
LONDEN.			
Negotiatie in Londen.		76 1/2 - 77	76 1/4
Geconsolideerde		93 1/4 - 1/4	93 1/2